

Ponad wszelką nadziemską władzą

Zwierzchność Chrystusa

Jaką okazał w Chrystusie, gdy wzbudził go z martwych i posadził po prawicy swojej w niebie, ponad wszelką nadziemską władzą i zwierzchnością, i mocą, i panowaniem, i wszelkim imieniem, jakie może być wymienione, nie tylko w tym wieku, ale i w przyszłym – Efez. 1:20-21.

Prymat Chrystusa jest tematem Listu do Hebrajczyków. Nelson’s Bible Dictionary podkreśla ten motyw przewodni za pomocą odpowiedniego podsumowania, które w skróconej formie prezentujemy poniżej:

Prymat Chrystusa nad prorokami – 1:1-1:3

Prymat Chrystusa nad aniołami – 1:4-2:18

Prymat Chrystusa nad Mojżeszem – 3:1-4:13

Prymat Kapłaństwa Chrystusowego nad Aaronowym – 4:14-7:28

Prymat Przymierza Chrystusowego nad Przymierzem Zakonu – 8:1-8:13

Prymat Ofiary Chrystusa nad Ofiarami Zakonu – 9:1-10:18

Prymat wiary chrześcijańskiej – 10:19-13:25

Kontrast między życiem Chrystusa na ziemi, a Jego stanowiskiem w niebie, po wniebowzięciu, nie mógłby być bardziej wyraźny. Apostoł Paweł opisuje go sposób niemal poetycki:

„Który chociaż był w postaci Bożej, nie upierał się zachłannie przy tym, aby być równym Bogu, lecz wyparł się samego siebie, przyjął postać sługi i stał się podobny ludziom; a okazawszy się z postawy człowiekiem, uniżył samego siebie i był posłuszny aż do śmierci, i to do śmierci krzyżowej. Dlatego też Bóg wielce go wywyższył i obdarzył go imieniem, które jest ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zginęło się wszelkie kolano na niebie i na ziemi, i pod ziemią i aby wszelki język wyznawał, że Jezus Chrystus jest Panem, ku chwale Boga Ojca” (Filip. 2:6-11).

Taka jest krótka charakterystyka chwały Jezusa, którą później apostoł rozwija w pierwszym rozdziale listu do

Hebrajczyków.

Prymat nad prorokami

Wersety 1-3

„Wielokrotnie i wieloma sposobami przemawiał Bóg dawnymi czasy do ojców przez proroków; ostatnio, u kresu tych dni, przemówił do nas przez Syna, którego ustanowił dziedzicem wszechrzeczy, przez którego także wszechświat stworzył. On, który jest odbłaskiem chwały i odbiciem jego istoty i podtrzymuje wszystko słowem swojej mocy, dokonawszy oczyszczenia z grzechów, zasiadł po prawicy majestatu na wysokościach” (Hebr. 1:1-3).

Wszystkie listy Nowego Testamentu, za wyjątkiem trzech listów pisanych przez Jana oraz Listu do Hebrajczyków, zaczynają się od imienia autora. Tutaj autor uznał za stosowne przypisać autorstwo Bogu. Jeśli pisarzem tym, jak wierzymy, był apostoł Paweł, wówczas powód takiego działania wydaje się oczywisty. Ponieważ był on „apostolem pogan” (Rzym 15:16) oraz zdeklarowanym przeciwnikiem wszelkich judaizujących zapędów w pierwotnym Kościele, jego słowa mogły być uznane przez niektórych czytelników za stronicze. Przypisanie listu Bogu skutkuje powołaniem się na wyższy autorytet. W pewnym sensie autor mówi, że doktryna, o której ma zamiar wkrótce opowiedzieć, nie jest jego własnym pomysłem, ale należy do samego Boga. Jezus użył podobnego sformułowania w Jana 14:10.

Co jakiś czas Bóg wzbudzał proroków, by korygować postępowanie swego krnąbrnego ludu, narodu Izraelskiego. Niekiedy czynił to za pomocą bezpośrednich słów, czasami poprzez sny i wizje, a w pewnych przypadkach również za pomocą inscenizacji o niemal teatralnym charakterze. Bez względu na użyty sposób, prorocy zawsze mówili to, co dyktował im Duch Święty (2 Piotra 1:21). Bardzo często nie rozumieli oni wagi swego przesłania (1 Piotra 1:10-12).

Ale teraz, jak pisze apostoł Paweł, przyszedł czas na nowego posłańca, który nie tylko opowiadał o tym, co widział lub co mu kazano mówić, ale takiego, który posiadał poznanie tych rzeczy niejako „z pierwszej ręki”. Ten posłaniec, Syn Boży, był wyposażony w prymat wyrażony na siedem sposobów, które wylicza apostoł Paweł.

1. Był wyznaczonym przez Boga „dziedzicem wszechrzeczy”,
2. Był narzędziem Jahwe w stworzeniu światów.
3. On jest odzwierciedleniem jasności cech Bożych.
4. Podniesiony do boskiej natury, składa się z tej samej boskiej „substancji”, co Jego Ojciec.
5. Została mu powierzona władza nad wszystkimi rzeczami i oraz zadanie ich „podtrzymywania”.
6. Posiada kwalifikacje do tej roli przez oczyszczenie z grzechu rodzaju ludzkiego, dokonane poprzez ofiarę ze swego życia, złożoną na Kalwarii.
7. Zasiadł na drugim najwyższym stanowisku we wszechświecie, „po prawicy Majestatu”, „oczekując teraz, aż nieprzyjaciele jego położeni będą jako podnózek stóp jego” (Hebr. 10:13)

Różnica w stosunku do aniołów - wersety 4 i 5

„I stał się o tyle możniejszym od aniołów, o ile znamienitsze od nich odziedziczył imię. Do którego bowiem z aniołów powiedział kiedykolwiek: Tyś jest Synem moim, Jam cię dziś zrodziłem? I znowu: Ja mu będę ojcem, a on będzie mi synem?” (Hebr. 1:4-5).

Wyższość Chrystusa pokazana jest już w szczególnej chwale, jaka związana jest z Jego imieniem. Na poparcie tego argumentu można wskazać dwa cytaty ze Starego Testamentu Pierwszy z nich pochodzi z Psalmu 2:07.

Chociaż prawdą jest, że Jezus jako Logos był stworzony jako istota wyżej postawiona niż wszelkie inny byty anielskie, to jednak nasz tekst nie dotyczy tej kwestii. Przede wszystkim, werset ten nawiązuje do zmartwychwstania Jezusa. Apostoł Paweł, przemawiając w synagodze w Antiochii Pizydyjskiej, wyjaśnił tę kwestię: „(...) Tę obietnicę, którą dał ojcom, wypełnił teraz Bóg dzieciom ich przez wzbudzenie nam Jezusa, jak to napisano w psalmie drugim: Synem moim jesteś, Dzisiaj cię zrodziłem” (Dzieje Ap. 13:32-33). Jezus został obdarzony szacownym stanowiskiem dzięki posłuszeństwu i wierności wobec Boga, aż do śmierci (Filip. 2:6-11).

Drugi fragment Pisma Świętego pochodzi z 2 Sam. 7:14 i dotyczy obietnicy danej Dawidowi co do jego syna, Salomona. Chociaż Dawid pragnął zbudować świątynię dla Boga, to jednak w tym fragmencie prorok Natan informuje go, że to pragnienie nie zostanie spełnione. Świątynia miała zostać wybudowana przez jego syna. Obiecał, że będzie mądrym ojcem dla Salomona. Miał go uczyć i karać za wszelkie złe czyny, których by się dopuścił. Pomimo tej zapowiedzi karania, powiedział: „Lecz łaska moja od niego nie odstąpi, jak odjąłem ją Saulowi, którego usunąłem sprzed ciebie. I trwać

będzie twój dom i twoje królestwo na wieki przede mną; tron twój też utwierdzony będzie na wieki” (2 Sam. 7:15-16).

Apostoł Paweł cytuje ten fragment w sposób, który jest oczywistym odniesieniem do „większego niż Salomon” (Mat. 12:42). Tekst ten dotyczy jednak nie tylko chwały Salomona. On zawdzięczał swą pozycję ojcu, Dawidowi. Podobny w swej wymowie werset, lecz w odniesieniu do Dawida, znajduje się w Psalmie 89:27-29: „On zwać mnie będzie: Tyś Ojcem moim, Bogiem moim i skałą zbawienia mego. Ja zaś uczynię go pierworodnym, Najwyższym wśród królów ziemi. Na wieki zachowam dla niego łaskę swoją, a przymierze moje z nim nie wzruszy się” (Ps. 89:27-29). Wersety takie jak te powodowały, że Żydzi czekali na przyjście swego Mesjasza jako „syna Dawida”.

Druga różnica w stosunku do aniołów - wersety 6-9

„I znowu, kiedy wprowadza Pierworodnego na świat, mówi: Niechże mu oddają pokłon wszyscy aniołowie Boży. O aniołach wprawdzie mówi: Aniołów swych czyni On wichrami, a sługi swoje płomieniami ognia; lecz do Syna: Tron twój, o Boże, na wieki wieków, berłem sprawiedliwym berło Królestwa twego. Umiłowałeś sprawiedliwość, a znienawidziłeś nieprawość: Dlatego namaścił cię, o Boże, Bóg twój olejkim wesela jak żadnego z towarzyszy twoich”.

Drugie porównanie, jakie czyni św. Paweł, ma na celu wykazanie wrodzonej podległości aniołów względem Chrystusa. Apostoł cytuje trzy fragmenty, aby uargumentować swą tezę.

Werset 6 sprawia wiele problemów w przekładach biblijnych. Tłumacze nie zgadzają się co do tego, czy zwrot „i znowu” po prostu wprowadza kolejny cytat, czy też właściwie należy do dalszej części zdania. W takim przypadku, brzmiałoby ono: „kiedy znowu wprowadza Pierworodnego na świat”. Ten drugi sposób przekładu może wskazywać na Jego drugie przyjście, co by dobrze pasowało do użytego cytatu. Punktem odniesienia jest tu najprawdopodobniej Psalm 97:7. Przypisanie tego cytatu do zapisu 5 Moj. 32:43 w wersji znanej z Septuaginty jest mało prawdopodobne, z następujących powodów. Po pierwsze, interpretacja kontekstu wypowiedzi z 5 Moj. w odniesieniu do Mesjasza wydaje się być nieco na wyrost. „Niech będą zawstydzeni wszyscy czciciele bożków, którzy chlubią się bałwanami, ukórcie się przed nim wszyscy bogowie” (Ps. 97:7). Kontekst tego psalmu odnosi się najwyraźniej do drugiego przyjścia Chrystusa, a nie do pierwszego. Również żydowscy rabinzi, tacy jak Rashi i Kimchi, uznają ten psalm za mesjański.

Mimo to uważamy, że fragment ten prawdopodobnie odnosi się do czasów zmartwychwstania. W liście do Kolosan, ten sam apostoł pisze, że określenie „pierworodny” odnosi się do Chrystusa na dwa sposoby; zarówno jako do „pierworodnego wszelkiego stworzenia” a także jako do „pierworodnego z umarłych” (Kol. 1:15,18).

Ostatnie dwa cytaty użyte są jako kontrast. Psalm 104:4 wskazuje, że zastępy anielskie pełnią funkcję służebną, natomiast Psalm 45:6,7 opisuje Mesjasza jako panującego władcę i króla, wskazując, że urząd ten został Mu nadany w zamian za umiłowanie sprawiedliwości i nienawiść wobec zła. Te dwie cechy sprawiają, że jest On godny pomazania na króla „olejkiem wesela” jak nikt z Jego towarzyszy.

Trzecia różnica w stosunku do aniołów - wersety 10-12

„Oraz: Tyś, Panie, na początku ugruntował ziemię, i niebios są dziełem rąk twoich; one przeminają, ale Ty zostajesz; i wszystkie jako szata zestarzeją się, i jako płaszcz je zwiniesz, jako odzienie, i przemienione zostaną; ale tyś zawsze ten sam i nie skończą się lata twoje”.

W tym miejscu apostoł cytuje Psalm 102:26-28. Jest to znany Psalm mesjański, który przez wielu uważany jest za proroczy zapis słów modlitwy Jezusa w Getsemane.

Choć nie ma tutaj bezpośredniego porównania z zastępami anielskimi, to jednak argument o wyższości Jezusa wynika nie tylko z faktu, że istniał On przed wszystkimi rzeczami, lecz z tego, że to On ustanowił fundamenty ziemi i nieba. Przez określenie „ugruntował ziemię” nie należy rozumieć fizycznej materii ziemi i nieba, lecz porządek rzeczy, który porównywany jest na zasadzie przeciwieństwa do „nowych niebios i nowej ziemi”. Uważamy, że chodzi tu o reguły, na jakich oparte jest funkcjonowanie społeczeństwa; byt ziemski, który tworzy relacje międzyludzkie, oraz byt niebieski, który tworzy relację człowieka z Bogiem.

Gdy Adam i Ewa zgrzeszyli i zostali wypędzeni z ogrodu Eden, zginęli. Przeminięcie nie oznacza jednak trwałego zniszczenia, czego przykład mamy w wydarzeniach z czasów Noego, kiedy to „świat ówczesny, zalany wodą, zginął” (2 Piotr. 3:6). Tak jak ubranie składa się by wykorzystać je w późniejszym czasie, tak i świat czeka na wykorzystanie w przyszłości. Doskonałe społeczeństwo, które mogło powstać w Edenie, odrodzi się w czasie królestwa Chrystusowego.

Choć kształt tego świata zmienia się z wieku na wiek, z dyspensacji na dyspensację, to jednak Chrystus pozos-

taje niezmienny: „Jezus Chrystus wczoraj i dziś, ten sam i na wieki” (Hebr. 13:8).

Czwarta różnica w stosunku do aniołów - wersety 13-14

„A do którego z aniołów powiedział kiedy: Siądź po prawicy mojej, aż położę nieprzyjaciół twoich jako podnózek stóp twoich. Czy nie są oni wszyscy służebnymi duchami, posyłanymi do pełnienia służby gwoli tych, którzy mają dostąpić zbawienia?”

W ostatnim fragmencie pierwszego rozdziału Listu do Hebrajczyków autor zaznacza, że Boża obietnica władzy nad ziemią została dana wyłącznie Jezusowi. Przypomina on, że podobne słowa nigdy nie zostały wypowiedziane do aniołów. Cytat pochodzi z Psalmu 110:1 i został zastosowany przez Pawła do Chrystusa w opisie Jego królestwa: „Wszystko bowiem poddał pod stopy Jego. Gdy zaś mówi, że wszystko zostało poddane, rozumie się, że oprócz tego, który mu wszystko poddał. A gdy mu wszystko zostanie poddane, wtedy też i sam Syn będzie poddany temu, który mu poddał wszystko, aby Bóg był wszystkim we wszystkim” (1 Kor. 15:27-28).

Przeciwstawiając Jego rolę króla i zdobywcy, apostoł ponownie odnosi się do Psalmu 104:4, do którego sięgał już wcześniej w wersecie 7. Aniołowie podlegać będą nie tylko Jezusowi, ale będą oni podlegli również Jego wiernym naśladowcom; tym, „którzy mają dostąpić zbawienia” (Hebr. 1:14). Ta sama obietnica pojawia się również w Psalmie 34:8, gdzie mamy powiedziane: „anioł Pański zakłada obóz Wokół tych, którzy się go boją, i ratuje ich”.

Dyskusja na temat zależności między rolą Jezusa i aniołów jest kontynuowana w drugim rozdziale Listu do Hebrajczyków. Apostoł Paweł skupia się tam na roli aniołów w służbie Zakonu na Synaju, porównując ją z zadaniem, jakie stoi przed Jezusem wobec całego rodzaju ludzkiego.

W ten sposób możemy zauważyć, jak autor tego listu krok po kroku buduje dla swych hebrajskich rodaków solidne podstawy argumentacji, że Chrystus jest ponad wszystkim. Dzięki temu możemy przyłączyć się do anielskiego chóru, śpiewającego pieśń zapisaną w Obj. 5:11,12: „A gdy spojrzałem, usłyszałem głos wielu aniołów wokoło tronu i postaci i starców, a liczba ich wynosiła krocie tysięcy i tysiące tysięcy; i mówili głosem donośnym: Godzien jest ten Baranek zabity wziąć moc i bogactwo, i mądrość, i siłę, i cześć, i chwałę, i błogosławieństwo”.